

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.1/2011 a educației naționale*, inițiată de domnul deputat PNL Adrian-Felician Cozma împreună cu un grup de parlamentari PNL, AUR, PSD (**Plx.316/2022**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii, în cazul unităților de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale a obligației cunoașterii limbii române de către directori, iar unul dintre directori are obligația cunoașterii limbii minorității naționale, dovedită cu documente justificative.

II. Observații

1. Cu privire la abrogarea prevederilor alin. 9 ale art. 45 din *Legea educației naționale nr. 1/2011*¹ (pct.1 din inițiativa legislativă), apreciem că acest demers este vulnerabil, fiind de natură a aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 32 alin. 2 din *Constituția României* potrivit cărora: „dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege” .

Apreciem că soluția normativă prin care se preconizează instituirea obligației pentru directorii unităților de învățământ de a cunoaște limba română trebuie reanalizată, întrucât art. 13 din *Constituție* consacră caracterul oficial al limbii române, limbă în care sunt redactate toate actele oficiale și în care sunt aduse la cunoștința publică.

Intrând în categoria funcționarilor publici *lato sensu*, directorii unităților de învățământ au obligația de a cunoaște limba română, scris și vorbit; cu titlu general, această condiție este prevăzută de art. 465 alin. (1) lit. b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 - Codul administrativ*.

Chiar și în cadrul unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, nu se folosește exclusiv limba minorității naționale respective, ci doar alături de limba română - art. 94 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 - Codul administrativ*.

2. Referitor la modificarea alin. (1) al art. 97 din *Legea nr.1/2011*² propusă de inițiatori, (pct. 2 din inițiativa legislativă), apreciem că norma preconizată nu este redactată într-o manieră de natură să permită înțelegerea, interpretarea și aplicarea soluției normative preconizate.

¹ (9) În unitățile școlare cu predare și în limbile minorităților naționale, unul dintre directori va fi un cadru didactic din rândul minorităților respective, cu respectarea criteriilor de competență profesională.

² ART. 97

(1) Directorul exercită conducerea executivă a unității de învățământ. În cazul unităților de învățământ cu predare integrală în limbile minorităților naționale, directorul are obligația cunoașterii limbii respective. În cazul unităților de învățământ cu secții de predare în limbile minorităților naționale, unul dintre directori are obligația cunoașterii limbii respective. În aceste cazuri, numirea directorului se face cu consultarea organizației care reprezintă minoritatea respectivă în Parlamentul României sau, dacă minoritatea nu are reprezentare parlamentară, cu consultarea Grupului parlamentar al minorităților naționale.

Formularea este deficitară și nu respectă normele de tehnică legislativă, respectiv prevederile art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 24/2000*, potrivit căroră „*Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligent, fără dificultăți sintactice (...)*”.

Conform dispozițiilor art. 13 din legea sus-menționată, noul act normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care acesta trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, iar proiectul de act normativ, întocmit pe baza unui act de nivel superior, nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni principiilor și dispozițiilor acestuia:

„*Integrarea proiectului în ansamblul legislației*
Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care: a) proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune”.

Existența unor soluții contradictorii cuprinse în același act normativ (dispozițiile normei propuse ale art. 97 alin. (1) - *directorul asigură reprezentarea cadrelor didactice la secția cu predare în limba minorității naționale în consiliul de administrație* și art. 98 alin. (2) litera j) - *consiliul profesoral alege cadrele didactice membre ale consiliului de administrație*) conduce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei.

De asemenea, apreciem că introducerea „*obligativității cunoașterii limbii române*” nu este necesară, deoarece legiuitorul a statuat prin prisma dispozițiilor art. 10 alin. (4) din *Legea educației naționale nr. 1/2011*³, obligativitatea cunoașterii limbii române, prin întocmirea documentelor școlare și universitare oficiale, nominalizate prin ordin al ministrului educației doar în limba română.

3. Menționăm că *Expunerea de motive* este sumară și nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

³ (4) În sistemul național de învățământ, documentele școlare și universitare oficiale, nominalizate prin ordin al ministrului educației și cercetării se întocmesc numai în limba română. Celelalte înscrisuri școlare și universitare pot fi redactate în limba de predare.

Astfel, nu sunt prezentate, printre altele, cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, și nici principiile de bază ori implicațiile pe care reglementarea propusă le are asupra legislației în vigoare.

Precizăm că potrivit considerentelor exprimate în *Decizia Curții Constituționale nr. 682/2012*⁴ „dispozițiile art. 6 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislative, republicată (...)* instituie obligația fundamentării actelor normative (...) Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină ... încălcarea prevederilor din *Constituție cuprinse în art. 1 alin.5 (...)*”.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 7 alin. (31) din *Legea nr. 24/2000*, „*Propunerile legislative, proiectele de legi și celelalte proiecte de acte normative vor fi însoțite, în mod obligatoriu, de o evaluare preliminară a impactului noilor reglementări asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*”.

Evaluarea preliminară a impactului noilor reglementări ale drepturilor omului reprezintă un set de activități și proceduri realizate cu scopul de a asigura o fundamentare adecvată a inițiativelor legislative, în vederea, atât a evaluării impactului legislației specifice în vigoare la momentul elaborării proiectului de act normativ, cât și a evaluării impactului politicilor publice pe care proiectul de act normativ le implementează.

Această evaluare nu se regăsește atașată la propunerea legislativă ce face obiectul analizei.

Mai mult, în *Expunerea de motive* nu se face referire la autoritățile, organizațiile și specialiștii consultați în vederea elaborării proiectului de act normativ, esența recomandărilor primite etc., fiind nesocotite astfel exigențele de tehnică legislativă

⁴ asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat **Ion-Marcel CIOLACU**
Președintele Camerei Deputaților